

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Pavla Polku, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 1. októbra 2014, v trestnej veci obžalovaného **J. R.**, vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 6 To 64/2014, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. sa trestná vec obžalovaného J. R., nar. X., vedená na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 6 To 64/2014, tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, č. k. 5T 33/2008-1241, z 10. apríla 2014 bol obžalovaný J. R. uznaný vinným z trestného činu subvenčného podvodu podľa § 250b ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a pokračujúceho zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. účinného od 1. januára 2006.

Obžalovanému bol súdom prvého stupňa, za skutky v bode 1/, 2/ napadnutého rozsudku, uložený podľa § 250b ods. 4 Trestného zákona s použitím § 35 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 úhrnný súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky.

Podľa § 35 ods. 3 Trestného zákona účinného do 1. januára 2006 súd zrušil výrok o treste týkajúci sa obžalovaného, uvedený vo výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Trnava, sp. zn. 6T 174/2006, zo dňa 27. marca 2007 v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava, sp. zn. 5To 57/2012, zo dňa 19. februára 2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia

na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Za skutky v bode 3/, 4/ napadnutého rozsudku, bol obžalovanému uložený trest podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona odňatia slobody v trvaní 4 roky. Pre výkon trestu odňatia slobody bol obžalovaný zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd zaviazal obžalovaného, aby nahradil poškodenému Ing. R. P., nar. X., škodu vo výške 6638,78 eur.

Obžalovaný J. R. podal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie a v súčasnosti je jeho trestná vec vedená na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 6To 64/2014.

Písomným podaním zo 6. augusta 2014, doručeným Krajskému súdu v Trnave dňa 8. augusta 2014, obžalovaný J. R. podal námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Trnave, nakoľko má za to, že sudcovia tohto krajského súdu vedome porušujú jeho ústavné práva a to najmä právo na spravodlivý a nestranný súdny proces. Obžalovaný poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. septembra 2011, sp. zn. III.ÚS 43/2011-41, ktorým nálezom bolo vyslovené, že jeho právo zaručené čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo v minulosti porušené.

V ďalšej časti svojho podania, obžalovaný poukázal na skutočnosť, že dodnes pretrváva jeho priateľský pomer so sudcom Krajského súdu v Trnave, z čoho pramení pochybnosť o zaujatosti a možnom nadobudnutí presvedčenia všetkých zúčastnených strán o ovplyvnení konečného rozhodnutia tohto krajského súdu. Na základe hore uvedených závažných dôvodov, obžalovaný podáva zároveň návrh na odňatie trestnej veci, sp. zn. 6To 64/2014, Krajskému súdu v Trnave a pridelenie predmetnej veci inému súdu, konkrétne Krajskému súdu v Bratislave v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku.

Na základe hore uvedeného, predseda Krajského súdu v Trnave predložil spis spolu s vyjadrenia sudcov, dňa 19. septembra 2014 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie podľa § 23 odsek 1 Trestného poriadku.

Z vyjadrení sudcov Krajského súdu v Trnave (č.l. 1270-1301) vyplýva, že okrem sudcu JUDr. Pavla Laczu, k obžalovanému J. R., ani k veci, nemajú žiadny vzťah a žiaden zo sudcov sa necíti zaujatý. Predseda senátu JUDr. Pavol Laczo vo svojom písomnom vyjadrení k námietke zaujatosti v uvedenej trestnej veci uviedol, že obžalovaného J. R. pozná z čias, keď vykonával funkciu advokáta a zastupoval ho v občianskoprávných veciach. S obžalovaným sa síce v súčasnej dobe nestretáva, avšak vo veci sa cíti zaujatý.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Dôležité dôvody na tzv. delegáciu nie sú zákonne ustanovené. Existencia tzv. dôležitého dôvodu pri rozhodovaní o prikázaní a odňatí veci zdôrazňuje výnimočnosť takéhoto postupu. Dôležitými dôvodmi treba rozumieť také dôvody, ktoré v konkrétnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania. Pri posudzovaní, či v konkrétnej trestnej veci existujú dôležité dôvody na delegáciu, treba vyhodnotiť všetky hľadiská a okolnosti prípadu v ich vzájomnej súvislosti. V súdnej praxi sa za dôležité dôvody považuje napríklad hľadisko hospodárnosti, uskutočnenie spoločného konania, vylúčenie všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania a podobne.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci, alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom, alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Pomer k prejednávanej veci môže spočívať v tom, že samotná úradná osoba vystupuje ako poškodený trestným činom, alebo je svedkom spáchaného činu.

Pomer k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo inému orgánu činnému v trestnom konaní spočíva v tom, že úradná osoba je blízkou osobou alebo v blízkom priateľskom či nepriateľskom vzťahu k uvedeným osobám.

Osobami, ktorých sa úkon priamo týka, sú najmä strany trestného konania. V konaní pred súdom je v zmysle § 10 ods. 10 Tr. por. stranou ten, proti ktorému sa vedie trestné konanie, poškodený, zúčastnená osoba a prokurátor.

Dôvody na vylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania sú v § 31 ods. 1 Tr. por. taxatívne vymenované, preto ich nemožno rozširovať. Účelom tohto ustanovenia o vylúčení orgánov činných v trestnom konaní, teda i sudcu a prísediaceho, je upevniť dôveru strán konania i verejnosti k nestrannosti postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdov.

Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor) každý má právo na spravodlivé súdne konanie. Neoddeliteľnou súčasťou tohto práva je aj právo na nestranný súd, ktorý však nie je Dohovorom definovaný. Obsah tohto práva vyplýva predovšetkým z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup, potom rozlišujeme nestrannosť subjektívnu (konkrétne, t.j. hodnotí sa subjektívny pocit samotného sudcu, či sa cíti alebo necíti byť zaujatý) a nestrannosť objektívnu alebo štrukturálnu (abstraktnú, t.j. hodnotí sa, či by sudca zaujatý mohol byť).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán a predovšetkým obvineného.

Jedným z dôvodov na postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por. je aj zaujatosť všetkých sudcov príslušného súdu.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992, výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a z čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého – „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.“

Je teda zrejmé, že sudcov možno vylúčiť z vykonávania úkonov trestného konania len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré im zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na ustanovenie § 2 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných priet'ahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov.

Vo svetle všetkých uvedených skutočností možno nepochybne prijať záver, že neexistuje ani náznak zaujatosti sudcov Krajského súdu v Trnave (okrem sudcu JUDr. Pavla Laczu) proti obžalovanému J. R., a preto neexistujú zákonné dôvody na vylúčenie ostatných sudcov Krajského súdu v Trnave z vykonávania úkonov v trestnej veci obžalovaného J. R. a následne na odňatie jeho trestnej veci tomuto súdu a prikázanie na rozhodnutie inému súdu.

Najvyšší súd len dodáva, že v súčasnom štádiu konania, kedy má odvolací súd rozhodnúť o odvolaní obžalovaného, teda v merite veci, vec bola pridelená náhodným

výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia veci, a to dňa 13. júna 2014 o 10:11:37 hod. na Krajskom súde v Trnave, senátu 6 To. V tomto senáte nie je predsedom senátu, ani jeho členom, sudca JUDr. Pavol Laczo.

K námietke obžalovaného ohľadne možného ohrozenia jeho práva na spravodlivý a nestranný súdny proces, vo vzťahu k nálezu Ústavného súdu zo dňa 13. septembra 2011, sp. zn. III. ÚS 43/2011-41, najvyšší súd konštatuje, že uvedeným nálezom bolo vyslovené, že právo obžalovaného zaručené čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd týkajúceho sa požiadavky urýchleného rozhodovania Krajského súdu v Trnave v konaní o žiadosti o prepustenie J. R. z väzby, podanej 18. mája 2010 vedenom pod sp. zn. 3 Tos 86/2010, porušené bolo. Najvyšší súd k veci dodáva, že existencia samotného rozhodnutia ústavného súdu, i keď v prospech sťažovateľa, nedáva zákonný dôvod k tomu, aby vec bola príslušnému súdu odňatá.

Keďže najvyšší súd nezistil dôvody stanovené § 23 ods. 1 Tr. por. k odňatiu trestnej veci obžalovaného J. R. Krajskému súdu v Trnave, rozhodol tak, že trestná vec obžalovaného J. R., vedená na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 6 To 64/2014, sa tomuto súdu neodníma.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 01. októbra 2014

JUDr. Gabriela Š i m o n o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vypracovala : JUDr. Gabriela Šimonová

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová